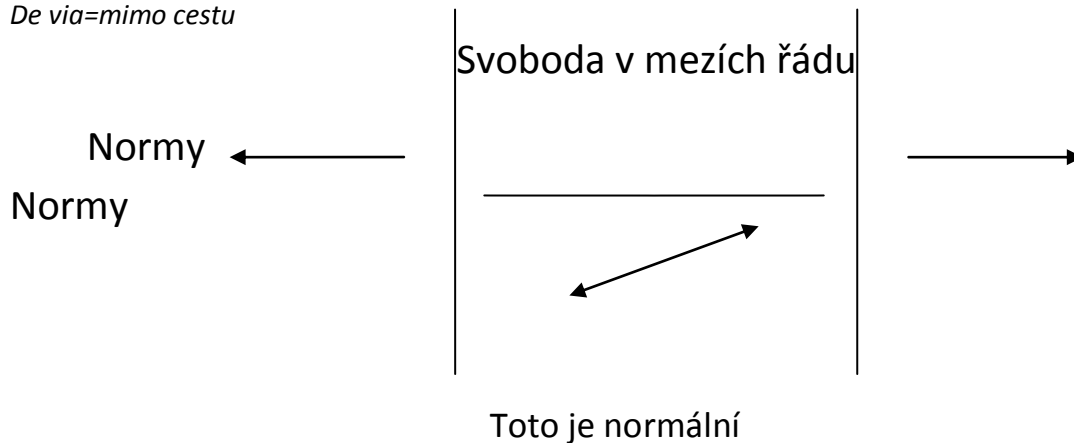

Sociální deviace a sociální kontrola

Via=cesta

De via=mimo cestu

- Společnost sejití z cesty může definovat jako nežádoucí
- Nebezpečné=deviantní
- **Deviantní subkultura**=společenstvo, jehož životní styl je pro většinu lidí v této zemi nepřijatelný (př. Drogový dealer)

Proč deviace vznikají?

1. Biologické příčiny

- Genetické poruchy
- Chromozomální defekty, hormonální nevyrovnanost,...

2. Psychické příčiny

- Faktory související s rodinným zázemím, výchovou

3. Sociální příčiny

- Lidé nové normy, které ještě nezvnitřnili, nerespektují (Př. lyžař do 12 let-helma)

4. Kulturní příčiny

- Vyplyvají z odlišných kulturních příslušností
- Lidé z různých kultur uznávají různé zásady a společenské normy (př. Evropan nekamenuje ženu za nevěru)

Druhy

1. Negativní deviace

- tzv. přerušování norem společnosti
- sem spadá:
 - **Negativní sociální jevy** – chudoba, bída, bezdomovectví, rozvody, nezaměstnanost,...
 - **Asociální jevy** – chování zřetelně překračuje meze – agrese, sebepoškozování, šikana, vandalismus,...
 - **Sociálně-patologické jevy** – kriminalita, delikvence, sebevraždnost, toxikomanie, prostituce, ...

2. Pozitivní deviace

- Dodržování sociálních norem až do krajnosti
- Např. militantní abstinenci, přehnané dodržování etikety
- Většinou je společnost také vyloučí, přestože to je správně

Sociální deviace × Sociální deviace patologická

Sociální deviace

- Cokoliv, co vybočuje z norem společnosti
- **Není vždy škodlivá** – i pozitivní
- Př. workoholismus

Sociální deviace patologická

- Pouze negativní
- **Vysoce společensky nebezpečné formy**
- Deviantní chování – pro společnost nebo jedince ohrožující
- Př. kriminalita, vraždy, ...